

Informatieblad financieel misbruik van ouderen

Een van de vormen van ouderen mishandeling is financiële uitbuiting. Ieder jaar worden in Nederland 30.000 ouderen slachtoffer van financieel misbruik. De laatste jaren neemt het aantal meldingen over financieel misbruik toe. Het komt vooral voor in situaties waarin de oudere iemand anders het beheer over zijn of haar financiële zaken en goederen heeft toevertrouwd. Dit vertrouwen wordt geschonden. Professionals die met ouderen werken kunnen een belangrijke rol hebben in het voorkomen, signaleren en stoppen van financieel misbruik.

Wat is financieel misbruik?

Financieel misbruik is het ongepast gebruik maken van de bezittingen van een ander. Veelal gaat het om situaties waarin iemand het beheer over zijn of haar financiële zaken of goederen aan een ander heeft toevertrouwd en waarin dat vertrouwen wordt geschonden.

Voorbeelden:

- Wegnemen van geld, sieraden, goederen.
- Koop op naam van oudere.
- Misbruik van rekening/bankpas
- Uitoefenen van druk bij testamentwijziging of wilsbeschikking.
- Financieel korthouden.
- PGB-fraude.
- Noodzakelijke hulpmiddelen onthouden.

Signalen van financieel misbruik

- Weigering van mogelijke pleger om informatie of inzage te geven over de financiële huishouding.
- Plotseling geldgebrek voor basale levensbehoeften.
- Ontbreken of 'kwijtraken' van contant geld of een bankpas.
- Verdwijnen van goederen en/of waardevolle spullen.
- Betaalachterstand of afsluiting van telefoon, internet, gas, electriciteit, zorgverzekering.
- Brieven van incassobureaus, bezoek van deurwaarders.
- Onverklaarbare geldopnames of rekeningen voor niet gewenste aankopen.
- zorg is ondermaats of afwezig (bijv. PGB).

Voorkom misbruik!

Om financieel misbruik te voorkomen kunt u de oudere en/of naasten adviseren om financiële zaken beter te regelen en zich te beschermen

Bankzaken

Banken bieden een aantal hulpmiddelen om zelfstandig bankieren - ondanks beperkingen - vol te houden. De meeste banken hebben speciaal voor senioren ontwikkelde dienstverlening en producten, zoals een bezorgservice. **Meer informatie**

Toezicht en vertegenwoordiging

Regel toezicht of vertegenwoordiging ter bescherming. Machtigingen, levenstestament, bewindvoering of mentorschap zijn voorbeelden. **Meer informatie**

Doe het niet alleen!

In stadsdeel Zuid is een netwerk 'financieel veilig ouder worden' in oprichting waarbij vele partijen betrokken zijn: Combiwel, Evean, Puur Zuid, Markant, preventiemedewerker Huiselijk Geweld, Gemeente Amsterdam en stadsdeel Zuid, Veilig Thuis, Politie, notarissen, bewindvoerders, advocaten, banken, mentorschap Amsterdam. Samen met de partners in dit netwerk willen we wijzer worden over wat te doen bij (vermoedens van) financieel misbruik.

Meer weten over dit netwerk?

Frieda Kooij fkooij@evean.nl
José de Nijs jdenijs@puurzuid.nl
Henriëtte Kruijt h.kruijt@combiwel.nl
Carla Schroder c.schroder@wijkzorg-amsterdam.nl

Informatieblad financieel misbruik van ouderen

Wettelijk kader

Professionals die met ouderen werken vallen onder de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit betekent dat bij signalen of vermoedens van een vorm van ouderenmishandeling, waaronder ook financieel misbruik, de stappen van de Meldcode moeten worden gevolgd. Veilig Thuis vervult een wettelijke taak in de Wet meldcode.

Stappen meldcode

1. Signalen in kaart brengen
2. Overleg met collega, raadpleeg evt. Veilig Thuis
3. Gesprek met betrokkene(n)
4. Wegen: 1) is er een vermoeden van huiselijk geweld; 2) Is er sprake van acute of structurele onveiligheid.
5. Beslissen: 1) is melden noodzakelijk? 2) Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?

Alle vormen van huiselijk geweld vallen onder de **meldcode**, ook ouderenmishandeling en financieel misbruik.

Aanscherping wet meldcode

tot 1 januari 2019: organisaties implementeren **afwegingskader**

Meer informatie

www.amsterdam.nl/zorgprofessionals

Organisatie

eisen

Volgende kennis over ouderenmishandeling in huis

Afspraken over dossiervorming

Kennis over routing en netwerk in de wijk

Verantwoordelijkheden medewerkers benoemen

AMSTERDAM-AMSTELLAND

Veilig thuis is 24/7 te bereiken voor informatie en advies
0800-2000

Voor professionals:

020 – 7983798

vanaf 1 januari 2019:
melden bij Veilig Thuis is bij acute of structurele onveiligheid verplicht

De GGD of de Inspectie toetsen de implementatie van de meldcode

Preventie & deskundigheidsbevordering

Veilig Thuis biedt op aanvraag voorlichting of trainingen over ouderenmishandeling en financieel misbruik. Er is voorlichtingsmateriaal beschikbaar voor zoals brochures, puzzelboekjes, kwartet en signaalkaarten.

De **preventiemedewerkers** van de gemeente organiseren kennis- en netwerkbijeenkomsten voor professionals en aandachtfunctionarissen in de stadsdelen en organiseren preventie-activiteiten in de gebieden.

Trainingen voor organisaties o.a.

Bijscholing WMO – Augeo – Movisie – LVAK (aandachtsfunctionarissen)